

VÝSKYT KAPRADĚ REZAVÉ* V PEKELSKÉM ÚDOLÍ

† Šárka STOLÍNOVÁ a Libor EKRT

Kapradř rezavá – *Dryopteris pseudomas* (Wollaston) Holub et Pouzar – je vzácný druh horské kapradě z čeledi kapradovitých (*Aspidiaceae*). V České republice je na Červeném seznamu ohrožených rostlin (HOLUB a PROCHÁZKA 2000) v kategorii C3 (ohrožený taxon). Těžištěm výskytu tohoto druhu u nás jsou Moravsko-slezské Beskydy a přilehlé okolí, Moravský kras, Moravské podhůří Vysočiny. Dále jsou známé pouze jednotlivé výskytu v oblastech Šumavy, Třeboňska, Křivoklátska a u Loun. Celkový areál výskytu kapradě rezavé je vázán především na atlantské a subatlantské klima. Nachází se především v západní a střední Evropě a zasahuje také do severní Afriky a na Kavkaz. V centrální Evropě dává přednost horským oblastem Alp a Karpat.

Kapradř rezavá roste ve stinných humózních převážně bukových lesích, řídké v lesích suťových. Typické jsou pro ni právě horské a podhorské lesy, ve kterých se vyskytuje ojediněle, nikdy nevytváří rozsáhlé souvislé porosty a mnohdy je vtroušena do porostu kapradě samce (*Dryopteris filix-mas*). Takto ukrytá v porostu příbuzného druhu často uniká pozornosti, a to nejen díky svému stanovišti, ale i podobné morfologické stavbě. Kapradř rezavá i kapradř samec patří do skupiny druhů, jejichž listy jsou 1–2x zpeřené. Kapradř rezavá se liší od kapradě samce hustě plevinatým vřetenem listu, tmavě fialovou skvrnou na bázi vřetene, která je zřetelná pouze na živých rostlinách, a lístečky víceméně rovnoběžnými s celokrajnými okraji. Listy kapradě rezavé navíc na zimu neodumřávají jako v případě kapradě samce.

V Pekelském údolí u Nového Města nad Metují byla nalezena tato kapradř při floristickém sledování vybraných lokalit pracovníky Městského muzea v Novém Městě n. Met. vedle mnoha dalších druhů, jako je např. silně ohrožená kapradina braunova (*Polystichum braunii*) a vzácná kapradina laločnatá (*Polystichum aculeatum*).

Pekelské údolí je hluboké úzké údolí s převýšením okolního reliéfu až o 250 m. V důsledku této geomorfologie dochází v údolí ke klimatické inverzi, jejímž důsledkem je změna porostu až o dva lesní vegetační stupně, což se projevuje přítomností některých horských druhů. V Pekelském údolí byla kapradř rezavá nalezena v údolí řeky Olešenky v oblasti „Pecinka“. Na této lokalitě jsou specifické skalní výchozy se suť porostlé převážně bukovými porosty. Kapradř rezavá zde roste ojediněle v bohatém porostu kapradě samce.

V areálu Pekelského údolí se nachází množství původních zachovalých porostů, které jsou charakterem podobné jako lokalita „Pecinka“. Je tedy pravděpodobné, že zde bude kapradř rezavá nalezena i na dalších lokalitách.

* Synonymum: kapradř plevinatá – *Dryopteris affinis* (Lowe) Fraser–Jenkins

Literatura:

- DOSTÁL J. (1989): Nová květena ČSSR. Vol.1. – Academia, Praha.
HEJNÝ S. a SLAVÍK B. [eds.] (1988): Květena České socialistické republiky. Vol. 1.– Academia, Praha.
HOLUB J. a PROCHÁZKA F. (2000): Red List of vascular plants of the Czech Republic – 2000.–Preslia, Praha, 72: 187–230.
CHÁN V. [ed.] (1999): Komentovaný Červený seznam květeny jižní části Čech. – Příroda, Praha.
KUČERA J. (1992): Příspěvek ke květeně údolí Peklo u Nového Města nad Metují. – ms. [depon. in: Botanická sekce, NATURA, Dobré].
PIEKOS-MIRKOWA H. (1981): *Dryopteris affinis* (Lowe) Fraser-Jenkins – nowy gatunek we florze Polski – *Dryopteris affinis* (Lowe) Fraser-Jenkins – A new Species in the Flora of Poland. – *Fragm. Flor. et Phyt.* 27: 359–370.

Adresy autorů:

Libor EKRT, Jihočeská Univerzita, Biologická fakulta, Branišovská 31,
370 15 České Budějovice, e-mail: ekrt@tix.bf.jcu.cz
† Šárka STOLÍNOVÁ, Městské muzeum, Na Zádomy 1226, 549 01
Nové Město nad Metují, e-mail: mu-novme@novemestonm.cz

Milan Bárta

BASPO

AUTODOPRAVA, ZASILATELSTVÍ

517 03 Skuhrov nad Bělou 116

LIAZ – sklápěče, AVIA – valníky, IFA – fekál,

UN-053, UNK-320, UNC – nakladače,

LUBLIN II – valník 1,5t

BUS – LC 735 dálkový - televize, video, nápojový auto-
mat, chladnička..., FURGON 14-ti místný

tel.: 0445/567 117, 517 316, 567 178